

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 715/2016
15.06.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Маје Ковачевић-Томић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног М.Е., због кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног М.Е. - адвоката С.К., поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године, у седници већа одржаној дана 15.06.2016. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног М.Е. - адвоката С.К. као основан, па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године и предмет враћа Вишем суду у Сомбору на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору II К.847/14 од 02.03.2015. године окривљени М.Е. је на основу члана 423. тачка 2) ЗКП ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ. Одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџета Републике Србије.

Пресудом Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године, усвајањем жалбе Основног јавног тужиоца у Сомбору, преиначена је пресуда Основног суда у Сомбору II К.847/14 од 02.03.2015. године и окривљени М.Е. је оглашен кривим због извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, те му је изречена условна осуда којом је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 2 (две) године не изврши ново кривично дело, а истовремено је окривљени осуђен на новчану казну у износу од 200.000,00 (двестахиљада) динара коју је дужан да плати у року од 6 месеци, с тим што ће се ако окривљени не плати новчану казну у датом року иста заменити казном затвора тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне

одредити 1 дан затвора. Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 70.875,00 динара и пашал у износу од 5.000,00 динара, а све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног М.Е. и потврђена је пресуда Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године.

Бранилац окривљеног М.Е. - адвокат С.К. је поднео захтев за заштиту законитости против правноснажних пресуда Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године и то због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд, након заказивања седнице на коју ће позвати јавног тужиоца и браниоца, укине у целини побијане пресуде Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године и предмет врати на поновно суђење и одлучивање Вишем суду у Сомбору, а у смислу члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је доношењем пресуда Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Наиме, према чињеничном опису кривичног дела утврђеног у изреци побијане другостепене пресуде произилази да је окривљени М.Е. у временском периоду од 08.04.2008. године до 11.11.2011. године у О., способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, у намери да потпуно избегне плаћање пореза и доприноса, као одговорно лице, директор привредног друштва „М.“ д.о.о. О., прикрио податке који се односе на утврђивање наведених обавеза, тако што је противно одредбама члана 13, 14, 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана и члана 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, на основу уговора о зајму и анекса уговора - симулованим правним пословима, уместо зараде, исплатио позајмицу запосленом у истом привредном друштву, А.Е., који је и власник Привредног друштва „М.“ у укупном износу од 2.295.716,73 динара, на који износ није обрачунао и уплатио припадајуће порезе по одбитку, и то порез на зараду у износу од 123.543,87 динара и доприносе за

обавезно социјално осигурање у износу од 1.360.845,36 динара, на који начин је оштетио буџет Републике Србије у укупном износу од 1.484.389,23 динара, којом приликом је био свестан да је његово дело забрањено, чиме је извршио кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ.

Објективно обележје кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ је износ обавезе - пореза чије се плаћање избегава (да прелази износ од 150.000,00 динара) у једној календарској години која представља фискалну, односно пословну годину.

Према одредби члана 5. Закона о порезу на доходак грађана, годишњи порез на доходак грађана плаћа се по решењу надлежног пореског органа на доходак остварен у календарској години.

Одредбом члана 41. став 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Службени гласник РС“ бр. 80/2002 и 55/2004), који је важио у време извршења предметног кривичног дела, прописано је да се појединачна пореска пријава за порез по одбитку за сваког пореског обвезника, односно пореског платца, означена њиховим ПИБ-ом подноси Пореској управи једном годишње, а најкасније до 31. јануара за претходну годину.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд налази да се радња извршења једног кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, као и пореске обавезе чије се плаћање избегава, а што је законско обележје предметног кривичног дела, морају посматрати у оквиру временског периода од једне фискалне, односно календарске године, те да се самим тим не могу сабирати појединачни износи пореских обавеза чије се плаћање избегава у четири календарске године.

Надаље, како је према изреци другостепене пресуде као време извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом, означен временски период који обухвата четири фискалне године (од 08.04.2008. године до 11.11.2011. године), то би се, имајући у виду напред наведено, по становишту Врховног касационог суда по правилној примени кривичног закона у конкретном случају радило о кривичном делу пореска утаја у продуженом трајању.

За кривично дело пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ је према Кривичном законнику („Службени гласник РС“ бр. 85/2005, 88/2005 и 107/2005), који је почео да се примењује 01.01.2006. године и важио је све до измена и допуна Кривичног законика („Службени гласник РС“ бр. 72/2009 од 03.09.2009. године), била прописана казна затвора до 3 године и новчана казна, а наведеним изменама и допунама Кривичног законика које су почеле да се примењују 11.09.2009. године је за исто дело била прописана казна затвора од 6 месеци до 5 година и новчана казна.

Одредбом члана 103. тачка 6) Кривичног законика прописано је да ако у том законнику није друкчије одређено, кривично гоњење не може се предузети када протекне 3 године од извршења кривичног дела за које се по закону може

изрећи казна затвора преко 1 године, односно када наступи релативна застарелост кривичног гоњења, а одредбом члана 104. став 6. Кривичног законика прописано је да застарелост кривичног гоњења настаје у сваком случају када протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења, односно када наступи апсолутна застарелост.

Имајући у виду све напред наведено, те чињеницу да су радње предметног кривичног дела извршене за време важења више различитих закона, као и да се код продуженог кривичног дела време апсолутне застарелости кривичног гоњења рачуна засебно за сваку кривичноправну радњу која је ушла у састав продуженог кривичног дела, а не према временски последњој извршеној кривичноправној радњи, то Врховни касациони суд налази да би у конкретном случају у односу на радње извршења кривичног дела пореска утаја из члана 229. став 1. КЗ које су предузете у 2008. години, а затим и у следећој календарској - фискалној години и то до 11.09.2009. године, наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења и то пре доношења побијаних правноснажних одлука (пресуда Вишег суда у Сомбору КЖ.1. 53/15 од 08.10.2015. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду КжЗ 38/15 од 14.12.2015. године), те да је следствено томе правноснажним пресудама на штету окривљеног повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, а што се основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

С обзиром на то да је због учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, укинуо другостепену и трећестепену пресуду, Врховни касациони суд се није упуштао у оцену осталих истакнутих повреда закона на које се у захтеву браниоца окривљеног указује, а списи предмета су враћени другостепеном суду на поновно одлучивање, с тим што ће другостепени суд у поновном поступку најпре отклонити повреду закона на коју је указано овом пресудом, водећи рачуна о одредбама члана 103. тачка 6) и члана 104. став 6. КЗ, након чега ће бити у могућности да донесе закониту и правилну одлуку.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.